

24.01.2023

Право

9-А-Б кл

Вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Практичне заняття. Власність неповнолітніх.

Мета уроку: ознайомити із структурою цивільних правовідносин, розкрити роль цивільного права в системі права України; удосконалювати вміння учнів аналізувати поняття, з'ясувати, що таке право власності та його зміст, проаналізувати форми власності, охарактеризувати способи набуття власності, ознайомитися з майновими правами неповнолітніх та шляхами їх реалізації.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/ppIRzq4NVdE>

Опрацюйте опорний конспект:

Що таке право власності.

Жодна людина, яка живе у цивілізованому світі, сьогодні не може обійтися без одягу, житла із побутовими умовами (меблі, телевізор, холодильник тощо), книг, транспорту, навчальних закладів і т. п.

Речі, які ти одягаєш, є твоїми, й ти кажеш, наприклад, «це мій костюм». Квартира чи будинок, де ви живете з родиною, й все, що у ньому знаходиться, теж твоє і твоїх батьків. Так, це твоє майно і твоєї родини, і ви є їхніми власниками.

Відповідно до Конституції України (стаття 41) кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності.

Власність — це економічний термін, який означає належність особі того чи іншого майна. **Право власності** — юридичний термін.

Право власності — це врегульовані законом суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження майном.

Зміст права власності включає три складових:

Право володіння — це юридична можливість особи фізично впливати на річ (фактично панувати над нею). Володіння може бути законне (купівля у магазині телевізора, отримання автомобіля у спадок, отримання подарунка) і незаконне (крадіжка, скупка краденого, купівля побутової техніки за низькою ціною у наркомана).

Право користування — це юридична можливість одержувати корисні властивості від речі для задоволення потреб. Наприклад, користування одягом, автомобілем, здавання в оренду квартири.

Право розпорядження — це юридична можливість власника визначати долю речі. Наприклад, людина продає власний автомобіль, батько оформив доручення на сина на право керувати своїм автомобілем, художник подарував власну картину, родина викинула старі меблі на смітник.

Право володіння

➤ можливість мати в себе певну річ, утримувати її в своєму порядкуванні.

наприклад: у вас є мобільний телефон, який ви можете покласти в кишеню, взяти його з собою тощо.

Право користування

➤ можливості власника одержання від речі корисних властивостей для задоволення своїх потреб або одержання від неї плодів і прибутків

наприклад: ви дзвоните зі свого телефону, читаете електронну книгу, або пишите ручкою

Право розпорядження

➤ можливість визначити юридичну чи фактичну долю речі, тобто власник має право на свій розсуд у своїх інтересах продати, обміняти, подарувати чи переробити належну йому річ.

наприклад: ви подарували блокнот другу, позичили однокласнику підручник, викинули старий зошит тощо.

Які є види і форми власності.

Відповідно до Конституції України (стаття 41) право власності набувається та припиняється на підставах, що не заборонені законом (Конституція України). Способи набуття права власності можна поділити на первинні та похідні.

• **Первинні способи** — це способи набуття права власності, за яких особа стає першим власником або право на майно виникає незалежно від волі попередніх власників (виробництво, вирощення...).

• **Похідні способи** — це способи набуття права власності шляхом відчуження майна, коли особа стає другим (третім...) власником за волею попереднього (попередніх) власників (дарування, купівля-продаж, обмін...).

«Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним» (ст. 41 Конституції України).

У випадках, передбачених законодавством, у особи може бути примусово вилучена власність (відшкодовується вартість) або за рішенням суду (безоплатно). Примусово вилучені шляхом викупу можуть бути, наприклад, земельні ділянки у зв'язку із суспільною необхідністю (для будівництва дороги), земельні ділянки, на яких розташовані пам'ятки історії чи культури. За рішенням суду власність може бути конфіскована у разі застосування до особи кримінального покарання у вигляді позбавлення волі на певний термін із конфіскацією незаконно нажитого майна, як стягнення по зобов'язаннях (за борги) тощо.

Як реалізувати право власності

Власник на свій розсуд володіє, користується і розпоряджається належним йому майном. Він має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, що не суперечать закону. Власник може використовувати майно для здійснення господарської та іншої, не забороненої законом, діяльності, зокрема, передавати його безоплатно або за плату у володіння і користування іншим особам.

Усім власникам забезпечуються рівні умови здійснення своїх прав. Держава безпосередньо не втручається в господарську діяльність суб'єктів права власності.

Власник має право використовувати належне йому майно для підприємницької діяльності. Юридична особа здійснює право володіння, користування і розпорядження закріпленим за нею майном власника відповідно до свого статуту (положення). Власник відповідає за своїми зобов'язаннями всім своїм майном, на яке відповідно до закону може бути звернено стягнення на вимогу кредиторів. Створена власником юридична особа відповідає за своїми зобов'язаннями всім закріпленим за нею майном, на яке відповідно до закону може бути звернено стягнення на вимогу кредиторів. Власник не відповідає за зобов'язаннями створених ним юридичних осіб, а вони не

відповідають за зобов'язаннями власника, крім випадків, передбачених законодавством.

Власник, здійснюючи своє право власності, зобов'язаний не завдавати шкоди навколишньому середовищу, не порушувати права та охоронювані законом інтереси інших осіб.

«Держава забезпечує захист прав усіх суб'єктів права власності... Усі суб'єкти права власності рівні перед законом» (ст. 13 Конституції України).

Власник може вимагати усунення будь-яких порушень його права, хоч би ці порушення і не були поєднані з позбавленням володіння і відшкодування завданих цим збитків. Власник, права якого порушені, має право на відшкодування завданої йому майнової та моральної шкоди

Якими правами наділені неповнолітні власники

Людина може стати власником майна з першого дня свого народження, а в окремих випадках й до народження (закон захищає права ненародженої дитини, що знаходиться в утробі матері).

Можливості щодо майнових прав неповнолітніх залежать переважно від їхнього віку та дієздатності.

Неповнолітні можуть мати майно як на правах особистої приватної власності (особисті речі), так і спільне з батьками чи опікунами майно (будинки чи квартири).

До 14 років майном неповнолітніх розпоряджаються їхні батьки, з 14 до 18 років неповнолітні можуть розпоряджатися своїм майном за згодою одного з батьків.

Правочини, що потребують нотаріального посвідчення від імені неповнолітніх віком від 14 до 18 років, можуть бути посвідчені нотаріусом лише за умови, якщо вони вчинені за згодою батьків (усиновлювачів) або піклувальника.

Для укладення правочину неповнолітньою дитиною нотаріус має одержати згоду будь-кого з батьків (усиновлювачів). У цьому разі така згода обов'язково виставляється від того з батьків (усиновлювачів), з ким неповнолітня дитина постійно проживає, за умови попереднього повідомлення про здійснення правочину неповнолітньою дитиною другого з батьків (усиновлювачів).

На вчинення неповнолітньою особою правочину щодо транспортних засобів або нерухомого майна має бути згода обох батьків (усиновлювачів) або піклувальника.

Домашнє завдання: опрацюйте поданий матеріал, стор. 118 № 1-письмово, № 2-3 –усно.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, вайбер 097-880-70-81, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com